

Бережна К. С.

Berezhna K. S.

**ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ ЯК
ТОЧКИ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ
PUBLIC LIBRARIES OF UKRAINE IN RURAL LOCALITY AS ACCESS
POINTS TO INFORMATION**

Сільська бібліотека в комунікаційному середовищі країни стає важливою складовою єдиної інфраструктури інформаційного та культурного обслуговування громадян.

Становище публічних бібліотек на селі заслуговує на прискіпливу увагу, оскільки для сільських мешканців відвідання цих закладів є чи не єдиною можливістю задовольняти свої інформаційні та культурні потреби.

Розвиток інформаційного простору України характеризується інформаційною нерівністю, наявністю бідних, в інформаційному сенсі, сільських територій, що є небезпечним фактором і заважає прогресу суспільства та держави.

Кількість сільських населених пунктів в Україні за даними Державної служби статистики складає – 28 385 одиниць, а кількість селищ міського типу – 885. Кількість же публічних бібліотек у сільській місцевості значно менша, і складає 13 253 одиниці. Таким чином більш ніж 50% сіл України не мають бібліотеки.

Стан матеріально-технічної бази сільських бібліотек також не відповідає сучасним вимогам. Кількість сільських бібліотек, що мають персональні комп'ютери – 2087, а це всього 15,7% від загальної кількості бібліотек. Кількість персональних комп'ютерів 3 704 одиниці. Найбільша кількість персональних комп'ютерів у Вінницькій області – 341, а найменша у Чернігівській і Одеській – 29 одиниць. Доступ до мережі інтернет мають

тільки 1 439 бібліотек сільської місцевості, що становить 11% від загальної кількості.

Ще гостріше стоїть питання з оновленням фонду у бібліотеках сільської місцевості. Так, до сільських книгозбірень у 2014 році надійшло 1291,47 тис. прим. Найбільше нових надходжень отримали бібліотеки сільської місцевості у Сумській (81,69 тис. прим.), Вінницькій (75,55 тис. прим.) та Львівській (73,98 тис. прим.) областях. Найменше видань отримали сільські бібліотеки таких областей: Тернопільській (25,66 тис. прим.), Дніпропетровської (29,71 тис. прим.) та Кіровоградської (30,33 тис. прим.). Середній відсоток оновлення фонду в цих бібліотеках у 2014 р. склав – 1,1%. У середньому 1 сільська бібліотека України у 2014 році отримала 97 прим. видань. У 2014 році, як і в попередні роки, в кожній з областей показник надходження документів до фонду не перевищив показник їх списання.

У сільських бібліотеках України забезпеченість користувачів документами на одного зареєстрованого користувача склала в середньому 19,50 прим. Показник обертаності фонду сільських бібліотек залишився на рівні попередніх років і становив у сільській місцевості – 1,01. Показник читаності у сільських бібліотеках – 19,66.

У сільських бібліотеках прослідковується зменшення кількості користувачів, що ймовірно є результатом як демографічної ситуації в Україні, так і того, що бібліотеки працюють неповний робочий тиждень. Загальна кількість користувачів за єдиною реєстраційною картотекою у 2014 році становила 5 853,2 тис. осіб, у 2013 році їх кількість становила 6 566,7 тис. осіб.

На основі наведених даних можна зробити висновок, що для ефективного функціонування публічних бібліотек у сільській місцевості, постає необхідність оптимізації мережі сільських бібліотек та створення «мобільних бібліотек». Також важливими кроками є: налагодження стабільного комплектування бібліотечних фондів для запобігання їх

зношення і застарівання та поповнення електронними ресурсами; модернізація матеріально-технічної бази; запровадження інформаційних технологій. Ці кроки є обов'язковими для забезпечення населенню сільської місцевості вільного доступу до інформації.